

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

O omandanju in skrajševanju poganjkov cepljenih trt.

Ko smo pred kratkim, v številki 4 in 5 „Dol. Novic“ pojasnjevali, kako je treba cepljene ameriške trte vzgojevati, to je, kako jih moramo do popolne rodovitnosti in potem leto za letom obrezovati, omenili smo že, da se mora tudi v poletnem času poganjke skrajševati, oziroma mandati. Danes hočemo o tem še natančnejše govoriti.

Namen vinogradarstva je v prvi vrsti pridelovanje grozdja, ne pa pridelovanje lesa. Poslednjega naj se pridelava na vsaki cepljeni trti le toliko, kolikor se ga potrebuje za prereditvev in dozoritev grozdja v tekočem letu, in pa za režnjo v prihodnjem. Dopuščati, da zraste na pravilno obrezani trti lesa kolikor ga hoče, ni nikakor gospodarsko, kajti odvečni les v gospodarstvu pač skoraj nič ne zaleže, iz zemlje pa vendar le posrče dosti redilnih snovi, katere bi lahko v prihodnosti

koristile. Zato najdemo v vseh tistih vinorodnih deželah, katere so na glasu, da stoje na visoki stopinji umnega vinogradarstva, tudi poletno režnjo trt, to je, tam vidimo, da ne puste trti rasti vseh poganjkov, kolikor jih na spomlad požene, ampak nekatere omandajo — omulijo — popolnoma, druge pa le skrajšajo. In potrebno je, da se to vpelje tudi pri nas v cepljenih vinogradih. Koliko truda in stroškov pač dandanes stane, predno napravimo cepljeni in rodovitni vinograd! Zato je treba z redilnimi zemeljskimi snovmi kolikor mogoče štediti, da nam trte tem dlje časa trpe ter rode obilo grozdja, ne pa lesa. Tega pridelamo za kurjavo po Dolenjskem hvala Bogu po hostah še dovolj, in nikakor ni potreba, da bi za to skrbeli tudi po vinogradih. Kako da naj cepljene ter pravilno vzgojene trte v poletnem času obrezujemo, to je, kako naj na njih poganjke mandamo in skrajšamo, kaže pošoba št 1, na kateri naj cepljene bralce nikar ne moti, da ima na njej trta kaj nizko deblo, saj je mandanje in skrajševanje poganjkov po-

PODLISTEK.

Kakšen je bil Kristus?

Plemenita rodbina Cezarini v Rimu brani na videz brez vrednosti listino, ki pa je v resnici neprecenljiva. Ta dragocenost je lastnoročno pismo deželnega namestnika iz Judeje, Publija Lentula, prednika Poncija Pilata. Lentul namreč poroča rimskemu cesarju Tiberiju o Odrešeniku sveta, Jezusu Kristusu. Našim bralcem poklonimo slovenski prevod tega pisma za pirhe. Glasi se pa tako-le:

„Zvedel sem, o Cezar, da želiš zvedeti, kar Ti tem potom poročam. Mož, po katerem me vprašaš, živi tukaj, je visoko čislán in se imenuje Jezus Kristus. Ljudstvo ga imenuje preroka, učenci njegovi pa ga imajo za sinu Božjega, stvarnika nebes in zemlje in vseh stvarij, ki so na svetu ali so kdaj bile. Resnično, o Cezar, vsaki dan je slišati o Kristusu čudeznih stvarij. Mrtve oživlja, bolnike ozdravlja z jedno besedo. On je srednje velikosti in kaj lepega obraza. Njegovo obličje je tako veličastno, da ga tisti, ki ga vidijo, ljubijo in se

ga objednem bojé. Njegovi lasje imajo barvo dobro srelega lešnika ter so do ušes gladko počesani, od ušes doli pa so prstene barve ali še svitiejši. Pošegi Nazarejcev ima lase v sredi predeljene. Očlo je ravno in jasno, lica so gladka, brez peg in resnobna. Nos in usta so pravilna. Njegova brada je gosta, kakor tudi lasje, toda ne dolga in po sredi predeljena. Njegov pogled je resen, in presunljive njegove oči so podobne solčnim žarkom, tako da zaradi bleska ne more nihče vanje gledati. Ako žuga, vzbudi trepet, ako svari, je prikupljiv. On je bolj častitljivo vesele volje. Pripovedujejo, da ga ni videl še nihče niti smejati niti jokati se. Njegovi prsti in roke so kaj lepe. Njegovi govori napravljajo na poslušalce jako dober vtis. Videti ga je redko, pa še takrat je kaj resen. Zdi se, da je on najlepši mož, kar se jih more videti ali misliti.

Njegova mati velja, kar ljudje pomnijo, v tej deželi za najlepšo ženo. Ako ga Tvojo Veličanstvo, o Cezar, videti želi, kakor si mi bil pisal, sporoči mi, in takoj Ti ga tje pošljem. S svojim naukom vzbuja občudovanje vsega Jeruzalema.

potem namestu njih lahko zahteva za vsakega 20 gld. v gotovini.

Mrjasec ostane toliko časa lastnina c. kr. kmetijske družbe, dokler zavod ne izpolni svoje dolžnosti.

3.) Zavod za rejo prašičev se nadalje zaveže, vse prašiče, sposobne za pleme, kar jih ne potrebuje za domačo rejo, oddati na zahtevo c. kr. kmetijski družbi po 60 kr. kilogram žive teže.

4.) Na dve leti dobiva zavod za prasičjo rejo po enega polnokrvnega mrjasca pod istimi pogoji, ki so navedeni v 2. odstavku.

5.) Prašiči v zavodu se zaznamujejo z znamkami.

6.) Ako zavod prosi za izvirne polnokrvne plemenske svinje, more jim jih družba dati, ako ji to dopuščajo sredstva, s popustom 10% kupne cene.

7.) Voditelj zavoda za rejo prašičev mora pisati plemenski zapisnik in mora vsako četrtletje poročati o stanju zavoda.

Golice za plemenski zapisnik in za poročila daje c. kr. kmetijska družba v Ljubljani.

8.) Zavodi dobodo ta-le napis: „C. kr. kmetijske družbe kranjske zavod za rejo prašičev“.

9.) Poverjenec družbenega glavnega odbora si lahko ogleda zavod in pregleda plemenski zapisnik in druge beležke, kadar hoče. Ravno tako lahko odredi, kadar se mu zdi potrebno glede reje ali v zdravstvenem oziru, ter odpravi nedostatke.

Ako kak zavod za rejo prašičev ne izpolnjuje ktere koli navedenih določeb, sme mu c. kr. kmetijska družba naložiti globo do 25 gld., če bi se to ponavljalo, pa zavod opustiti (zapreti).

C. kr. kmetijska družba v Ljubljani lahko da cepiti prasičke v zavodih. Ako jih zaradi tega kaj pogine, dá družba primerno odškodnino.

B. Postaje za rejo prašičev.

1.) Kmetijske podružnice, zadruga, občine, zanesljivi kmetovalci, ki lahko rede po enega mrjasca in vsaj dve svinji, morejo ustanoviti postajo za rejo prasičev.

2.) Prosilci dobodo po enega mrjaščeka in dve svinjici v starosti 10—12 tednov za polovično kupno ceno (leta 1899. po 10 gld.). Prevozne stroške iz Ljubljane mora tudi plačati prosilec.

Kdor prašiče dobi, mora polovico vsote plačati takoj, polovico pa v 14 dneh c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani.

3.) Postaja za rejo prasičev mora vsaki dve leti od c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani vzeti plemenskega mrjasca pod istimi pogoji, ki so navedeni v 2. odstavku.

4.) Voditelj postaje za rejo prasičev mora pisati plemenski zapisnik in 1. maja ter 1. decembra vsako leto natančno poročati o stanju postaje.

Golice za plemenski zapisnik in za poročila daje c. kr. kmetijska družba v Ljubljani.

5.) Postaje dobodo ta-le napis: „C. kr. kmetijske družbe kranjske postaja za rejo prasičev“.

6.) Poverjenec družbenega glavnega odbora si lahko ogleda postajo in pregleda plemenski zapisnik kadar hoče. Ravno tako lahko odredi, kar se mu zdi potrebno glede reje ali v zdravstvenem oziru, ter odpravi nedostatke.

7.) Ako kaka postaja za rejo prasičev ne izpolnjuje ktere koli navedenih določeb, se opusti, napis pa se takoj odstrani.

C. Prosilci za zavode ali za postaje za rejo prasičev morajo svoje prošnje poslati c. kr. kmetijski družbi, prej pa mora načelnik dotične podružnice nanjo pripisati:

a) pri zavodih: „Prosilec ima že sedaj plemenske prasiče . . . pasme ter se umno peča s prasičjo rejo“;

b) pri postajah: „Prosilec je sposoben, imeti postajo za rejo prasičev . . . pasme, kakor določajo predpisi.“

Ustanovitev zavoda ali postaje za rejo prasičev se potrdi še-le tedaj, kadar prosilec podpiše zavezno pismo.

D. Določbe o oddaji posameznih mrjascev velike bele angleške pasme.

Da se omogoči povzdiga prasičje reje tudi po takih krajih, po katerih nimajo zavodov in postaj za rejo prasičev, oddajala bo c. kr. kmetijska družba v Ljubljani posamezne polnokrvne mrjasce občinam, kmetijskim podružnicam, zadrugam in kmetovalcem pod temi-le pogoji:

1.) Prošnja za mrjasca, v kateri mora biti navedeno število plemenskih svinj, naj posamezniki in zadruga vložijo po kmetijski podružnici dotičnega kraja, kmetijske podružnice in občine pa neposredno pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani.

2.) Mrjaščeki se oddajajo 10—12 tednov stari za polovično kupno ceno (l. 1889. po 10 gld.) Prevozne stroške od Ljubljane mora tudi plačati prosilec.

3.) Kdor mrjasca dobi, mora polovico cene plačati takoj, polovico pa v 14 dneh potem, ko je mrjasca prejel, c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani. Mrjasec ostane toliko časa družbena lastnina, dokler ni plačana tudi druga polovica cene.

4.) Mrjasca je treba vsaj 2 leti rabiti za pleme, ali dotlej, dokler se ne izkaže, da za pleme ni sposoben.

5.) Kdor dobi plemenskega mrjasca, pa ne izpolnjuje teh-le pogojev, izgubi pravico do podpor za prasiče, njegovo ime in bivališče pa se objavi v družbenem uradnem glasilu.

6.) Posamezni mrjasci se oddajajo, v kolikor to dopuščajo sredstva, in še-le potem, ko prosilec podpiše zavezno pismo.

Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko.

Slovenci smo zadnja desetletja napredovali v vseh strokah; edino le v čebelarstvu ne, tu smo celo nazadovali. Nekdaj bili smo Slovenci drugim narodom učitelji čebeloreje; dandanes je pa ravno nasprotno. Pravi madež za nas Slovence je bilo pa to, da še svojega čebelarskega društva, ne čebelarskega lista nismo imeli. (? Vr.)

Da bi se omenjeni madež zbrisal, da bi se čebelarstvo v Slovencih zopet oživilo ter povzdignilo, ustanovilo se je lansko leto slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani, torej za vse slovenske pokrajine. Društvo zadel je pa radi znanega poneverjenja takoj prvo leto precej hud udarec, katerega pa bode mlado, čvrsto društvo prebolelo. — Dne 16. febr. t. l. imelo je društvo svoj občni zbor, kateri je bil dobro obiskan, in na katerem se je sestavil novi odbor sledeče: Predsednik: Fran Črnagoj, učitelj na Barji, podpredsednik Hinko Likar, nadučitelj v Grahovem; blagajnik: Fran Mekinc, duhovnik v. p. v Ljubljani; odborniki: Peter Pavlin, posestnik in čebelar v Ljubljani, Fran Pengov, bogoslovec v Ljubljani, in Anton Žnideršič, posestnik, trgovec in čebelar v Il. Bistrici, urednik društvene lista: Fran Rojina, nadučitelj v Smartnem pod Smarno goro, vsi večji čebelarji in za povzdigo čebeloreje vneti možje.

Da se pa društvo dvigne do častne stopinje, da se čebelarstvo v Slovencih oživi in razširi, dolžnost vsacega pravega rodoljuba je, da deluje za procvit te imenitne panoge kmetijstva — takozvane poezije kmetijstva — bodisi da pristopi kot član društvu, bodisi da isto drugim priporoča, ter v krajih, kjer še ni čebelarjev, nagovarja ter vsodbuja zlasti mlade ljudi, da se oprimejo čebelarstva. Marsikaterega je že čebeloreja osrečila! Ne samo, da mu daje prijetno zabavo ter ga bolj na dom navezuje, čebeloreja donaša mu tudi lepe dohodke, zlasti ako se je oprime racionalno! Koliko slovenskih krajev je še, kjer ni čebel! Koliko sladkega nektarja se posuši v krasnih cvetkah naših proširnih livad! Ne pustimo toraj izpuhtevati tega sladkega nektarja naših ovetk — vsako kapljico naj prinesó pridne čebele v slovenski panj, naj pomnožujejo s tem dohodke slovenskih dežel, naj zboljšujejo blagostan Slovencev!

Udnina, katere naj vsi člani pošiljati gospodu Franu Mekincu, duhovniku v. p. v Ljubljani, cesta v Mesini log št. 8, vsakega člana samo 1 gld. Vsak ud dobi potem list, katere vsebuje: „Slovenski čebelar“.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Vlada namerava začeti z novimi spravnimi poskusi med Čehi in Nemci, ker s prejšnjimi ni nič dosegla. Čehi se pogajanju ne bodo ustavljali. Odposlali bodo izvestno svoje pooblaščenca k spravnemu pogajanju, kjer se bo že vršilo. Ali se bo pa pri Nemcih našlo kaj zmernih mož, ki bi se hoteli odkritosrčno pogajati in potem spraviti s Čehi, je veliko vprašanje. Kako bi pa potem Wolf živel, če ne bi smel več rogoviliti in za to rogoviljenje dobiti velikih denarnih podpor! Sedaj še vse kaže, da bodo tudi novi spravniki poskusi le poskusi.

Dunajski vojaški list poroča, da bo na vsak način tudi avstro-ogerskim častnikom povišana plača. V proračunu za leto 1900 je že sestavljena potrebna vsota za to povišanje. Proračunano je pa povišanje samo v nižjih častniških stopinjah, v višjih ne. Zopet povišanje davka.

V kranjskem deželnem zboru je poslanec kanonik Kalan predlagal, naj se nemškemu gledališču ne dovoli več deželna podpora 6000 gld. Predlog so združeni narodni in nemški poslanci odklonili.

Kaj je novega po širokem svetu?

Na Filipinih se je pretečeno soboto in nedeljo bil vroč boj med ameriškimi četami in vstaši. Po ameriških poročilih so se morali obakrat vstaši umakniti z velikimi zgubami; Amerikanci imajo le neznatne zgube. Poročila so seveda nezanesljiva. Znano je, da se Amerikanci zelo radi bahajo.

Iz Carigrada se poroča, da so prijeli prvega sultanovega zdravnika dr. Emira pašo, ker je bil ovajen, da hoče sultana umoriti. Zatoženi zdravnik je bil obsojen v dosmrtno pregnanstvo.

Piše se nam:

Iz Prečine. -- [Zakasnjeno.] V naših Dolenjskih Novicah sem mnogo podučnega bral in mej drugim tudi o pogozdovanju, kar me je napotilo, da sem v svoji hosti nasadil 20 tisoč smrečic. Za to delo me je oskrbnik iz Ruprčvrha, gosp. Kretinsky, priporočil slavnemu pogozdovalnemu društvu za Kranjsko in Primorsko, katero mi je podelilo nagrado 20 gld., za kar se tem potom vsem dotičnim gospodom topla in srčno zahvaljujem.

Prav resno priporočam mojim sotrpinom kmetom pridno prebirati gospodarske spise v Dolenjskih Novicah, katere res vedno mnogo poučnega povedo; vsak nas lahko kaj svojemu gospodarstvu prikladnega najde in poskusi, kar se mu prej ali slej dobro izplača. Iz svoje skušnje naj povem, da sem marsikaj koristnega že za moj namen poskusil in se mi je tudi sponeslo, ako sem res pravilno vse tako storil. Od naše slavne c. kr. kmetijske družbe sem pred dvanajstimi leti, od „Dol. Novic“ opozorjen, dobil na mojo prošnjo ovna ukviškega plemena, katerega sem imel tri leta, in kako

so se mi ovce predrugačile; velike in lepe so postale ter za volno dobre, da je veselje. In kako so te vrste ovce ješeče, z vsako krmo zadovoljne.

Marsikteri kmet bi si to lepo krotko žival omislil, da bi previdel njeno veliko korist; koliko dobimo lepe volne za obleko in odejo, pa tudi dobrega gnoja za vsako rastlino. Ko pa jo zakoljemo, dobimo od nje za fiziranje in za požiranje. Tudi prekajeno meso od ovce je tako izvrstno, da jo moramo še dolgo po smrti hvaliti.

„Dol. Novice“ so me napotile, da sem pristopil k „kmet. družbi“ kot ud. Vsled tega že šest let dobivam mlada drevesca brezplačno, od katerih sem letos nabral že naravnim koš jabolk.

Hvala toraj vsem, kateri se resno trudite za korist kmeta!

Daljnj vrh, 24. januarja 1899.

Jožef Mungelj.

Domače vesti.

(Izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani.) Darovale so nadalje občine: Žalina 20 gld.; Zgornje Vreme 15 gld.; Dolenjavas pri Ribnici 20 gld.; Hotedršica 20 gld.; Žužemperk 25 gld.; g. dr. Fran Kogoj v Kranjski gori 31 gld., (nabranih pri slavljenji odlikovanja župana Budinka); končno občini Cerklje na Goriškem in Radeče pri Zidanem mostu vsaka po 20 gld.

(Šoli Glasbene Matice v Novem mestu) so od 15. sušca dalje darovali: delnice Narodnega Doma v Rudolfovem gg. dor. Munda v Ljubljani (2 delnici) dr. Slanc i I. Mehora v Novem mestu, c. kr. drž. pravdnik dr. Galé v Celju, A. Navratila dediči v Meliki; gotovine 5 gld. gosp. Fr. Seidl v Novem mestu.

(Osebna vest.) Nadučitelj in posestnik v Št. Jerneju, gosp. Janez Saje, je dobil za 40 letno vzorno službovanje kot učitelj jubilejno častno svetinjo.

(Umrli.) 14. marca je umrla v Novem mestu gospa Fani Seidl roj. Rohrmann, stara 87 let. Blaga in spoštovana gospa je bila, in še v visoki starosti nadloge tolikih let ni posebno čutila. — 29. marca tudi v Novem mestu gosp. Josipina Medved v starosti 70 let. Za njene res mnoge zasluge, štiridesetletno vestno poslovanje, dobila je jubilejno spominsko svetinjo. — V Češči vasi umrl je posestnik Šali; priden in zaveden gospodar je bil, ter nekaj let prečinski župan in načelnik krajnega šolskega sveta. — Na Dvoru je umrl 29. marca gosp. Jakob Koželj, nadučitelj ondot po mnogoletnem vspešnem delovanju v starosti 64 let. — V sredo 22. marca pa je umrla ob 1/21 uri popoldne gospa Marija Kristen rojena Gašperšič, stara 81 let. — Naj v miru počivaj!

(Dolenjskega pevskega društva) spomladanski koncert s plesom bode v soboto 15. t. m.; natančneje se naznani še po časopisih in lepakih. — Članom pevskega društva je vstop prost, nečlanom velja sedež z vstopom 50 kr., vstop 40 kr., dijakom 20 kr.

(Zapuščina.) V Cirknem na Primorskem umrl je umirovljeni župnik gospod Franc Sitar ter volil cerkvi svete Ane v Toplicah 500 gld. in ravno toliko za ubožno ustanovo v Toplicah. Naj blagi v miru počiva!

(Toplice.) Od 1. aprila počenski bo vsled želje mnogih restavracija v Toplicah zopet otvorjena. Tudi kopališče v srednjem traktu bo pripravljeno, ako se gosti popred napovejo. Letos se bo tudi jelo graditi

novi poslopje nasproti sedanjega kopališča, kar bo Toplicam v kras, gostom pa v veliko potrebo in prijetnost. Delo se je že pričelo.

(Tretji Glasbeni večer), ki ga je Glasbena Matica s pripomočjo zbora Dolenjskega pevskega društva 25. sušca t. l. priredila v dvorani novomeške Čitalnice, je vspel izvrstno. Največ priznanja je žela pevka gospodičina Mira Dev-ova iz Ljubljane. Njen prijeten, zvonek in izšolan glas je slušateljstvo navdušil tako, da jo je prisililo dodati še pesnico slavnega skladatelja Brahmsa „Brezuspešna podoknica“. Upamo da blagoglasne pevke nismo čuli zadnjikrat v Novem mestu. Ljubljanski koncertanti gg. Junek, Proháska in Vedral so se izkazali v izvrstnem igranju kakor vselej; ker gospoda dr. Drachsler in P. Lozar vsled bolezni nista mogla iz Ljubljane, se ni igral napovedan Haydnov kvartet, temuč so prej imenovani gospodje mesto njega igrali Nils Gade-ja trio „Noveleta“. — Mešan zbor je pel jako dobro ter se je izkazal posebno v krasnih dveh zborih A. Dvoraka „Stabat Mater“. Ker v Novem mestu pač še ni možno izvajati jednacih del s popolnim orkestrom, je pevodvoja jako umestno odredil, da je zbor spremljal pomnožen kvintet na godala obstoječ iz ljubljanskih in domačih muzikov, kar je napravilo pač močnejši utis, kakor da bi se zbor spremljal samo s klavirjem. V ženskem zboru smo z veseljem opazili nekaj novih krepkih in točnih grl, želeti je pomnožitve tudi v možkem zboru, posebno med tenoristi. Glasbeni večeri so nam uže dve leti dajali res krasnega užitka.

(Kmetijsko društvo v Dobrepoljah) je objavilo obširno letno poročilo za III. upravno dobo. Iz poročila je razvidno, da ima 299 zadružnikov, ki so imeli v deležih 2362 gld. 73 kr. Skupnega prometa 80.156 gld. 96 kr. in čistega dobička 421 gld. 56 kr.

(Okrajna posojilnica v Krškem) je pri svojem občnem zboru odobrila predloženi račun načelstva za l. 1898. iz katerega poiznamemo, da je imela ta posojilnica koncem leta 957 zadružnikov, ki so bili med letom 2.099 gld. deležev vložili, a vzdignili jih 1.498 gld. Denarnega prometa je imela 273.230 gld. Aktiva kažejo 115.291 gld. posojil in 1.921 gld. naloženega denarja; med pasivi je 18.427 gld. deležev, 91.738 gld. hranilnih vlog, 6.493 gld. rezerve in pa 872 gld. čistega dobička.

(Prepoved prometa s konji iz Hrvatske) je slav. dež. vlada v toliko olajšala, da se smejo konji rabiti za obmejni promet, to je, za obdelovanje kmetij, prevažanje duhovnov, zdravnikov in drugih po svojem poklicu, za vožnjo sejarjev iz bližnjih krajev itd. Izkazati pa se morajo z poverilnico c. kr. okr. glavarstva, katero jim bo dalo daljno potrebno navodilo.

(Ljudsko gibanje.) Na vsem Kranjskem, ki ima po zadnjem ljudskem štetju 504.074 ljudi, je bilo v minolem letu 3210 porok in 18.342 rojstev; umrlo jih je pa 12.013, in sicer v prvem mesecu življenja 1114, v prvem letu 2771; do petega leta 4904, od 5. do 15. leta 746, od 15. do 30. leta 815, od 30. do 50. leta 1098, od 50. do 70. leta 2190, in od 70. leta dalje 2256. Vzrok smrti je bil: pri 601 prirojena slabost, pri 1924 jetika, pri 631 pljučnica, pri 695 difterija, pri 170 oslovski kašelj, pri 107 škrlatinka in esepnice, pri 182 vročinska bolezen, pri 287 mrtvoud na možganih, 163 na srčni hibi, ostali na drugih boleznih. Ponesrečile so 202 osebe, samomorov je bilo 30, umorov in pobojev pa 26.

(Vseslovenska delavska slavnost,) ki se je lani vsled smrti cesaričine morala odložiti, vršila se bode, kakor smo že naznanili, dne 28. maja. Dolžnost vseh prijateljev slovenskega delavstva je, pričeti delo z vsemi silami, da bode 28. maja sijajen praznik žuljavih rok. Na noge vsa društva, ki ste že naznanila svojo udeležbo; čas je še, da število udeležencev podvojite! Pripravljalni odbor je te dni doslej oglašnim društvom poslal pozivnice, na ostale se pa še posebej obrne. Prosimo hitrega in točnega odgovora. Radostna je vest pripravljalnemu odboru prišla iz zlate Prage. Bratje Čehi pošljejo na slavnost deputacije svojih delavskih društev z mnogobrojnimi zastavami. Da se prva vseslovenska delavska slavnost častno izvrši, nadeja se odbor pomoči od vseh Slovencev, ki vedó delu „slavo, čast“. Delavci in njihovi prijatelji, pričnite takoj po vseh krajih domovine akcijo za impozantno udeležbo, pričnite takoj z najžilavejšo agitacijo. O gibanju obveščajte pripravljalni odbor. Vsi dopisi naj se pošiljajo na č. g. Luko Smolnikarja, stolnega vikarja v Ljubljani. — Pripravljalni odbor.

(Od vremena.) Kolikor se je le dalo, smo hvallili letošnjo zimo, da še preveč mila je bila za nekatere. Gostilničarji so morali za ledenice od daleč za dragi denar led dobivati. Vozili so ga z Gorenjskega, celo iz Koroškega. Ali, gosposka in zima nič ne prizanesa. Sveti Matija je sicer dobro s snegom pobelil, toda drugi dan je solnce vse pobralo, in mislili smo, zdaj smo prestali. Mnogo jih je že krompir sadilo. Svetega Jožefa dan pa je jelo snežiti, in to tako resno, da smo vsi osupnjeni bili. Snežilo je nekaj dni po burji, in zameti so bili, kakoršnih Dolenjci nismo vajeni. Na vožnjo ni bilo misliti. V Metliko namenjena pošta morala se je vrniti, železnica pa je še dosti redno dohajala. Pri tem silovitem snegu pa so bili naši ptički, ki so se iz juga vračali, silno reveži. Drozge, kose, tašice, pastaričice i. dr. nismo nikdar videli v tolikem številu k hišam priti, a bili so prestražani in oslabljeni, da je bilo groza. Ljudje so bili res toliko razumni in milosrčni, bodisi meščani ali vaščani, da so po vsi moči si prizadevali, ptičke krmiti in jih pogina rešiti, ali malo se je posrečilo, kajti burja je sneg s silo v vsaki kotichek zanesla, in vso hrano pokrila. Posebno pohvalno omeniti je društva za varstvo ptičev v Novem mestu. Po vseh napravljenih hišicah za krmljenje je dalo pridno krmo donašati, in tudi je dalo tiskati primerne pozive ter jih razdelilo šolski mladini vsega okraja. Ponavljamo, da so res ljudje po mogočnosti ptičkom v pomoč prišli, vendar ne moremo si kaj, da bi skrajno ne grajali one trdosrčneže, ki so to priliko porabili ter ptiče lovili. Kteri so jih res z namenom vjeli, da bi jih ob ugodnem času zopet spustili, je prav, ako so znali tudi z njimi prav ravnati; sramotno pa je vsako drugo lovljenje te koristne živali. Kar je ptičev, ki se od zrna živé, so še nekako to grozno tičjo nezgodo prestali, ali vsi drugi, kar se jih od mrčesov živi, pa so večinoma gladu pokončani. Sedaj imamo solnčne dneve, sneg kopni, upamo Kristusovo vstajenje na prostem obhajati. Bog daj, da bi sedaj toplo ostalo in da bi pri kmetijstvu škode ne trpeli. Trdijo, da razven ptičem ta sneg ni škode napravil.

(Pomladnih glasov) 9. zvezek je prišel na svitlo. Knjižica ima lepo obliko in jo krasi štiri podobe. Za dobro vsebino skrbeli so gospodje ljubljanski bogoslovci, in je knjižica res lepo darilce za pirhe. Cene: broširana knjižica stane 30 kr., v polplatno vezana 40 kr., celoplatno 55 kr. in krasna vez 90 kr.

Dobe se v vseh bukvarnah in tudi v Krajčevi knjigarni v Novem mestu.

(Nove lourške Šmarnice,) po francoskih poslovenil Janez Godec, kaplan, so ravno izšle v katoliški knjigarni v Ljubljani in veljajo vezane v pol usnje 90 kr., usnje 1 gld, usnje z zlato obrezó 1 gld. 20 kr., posamezni istisi po pošti à 5 kr. več.

(Današnji list) obsega dvanajst strani.

Razne vesti.

* (Pogreb mil. škofa Janeza Vertina.) V Ameriki je umrl škof Vertin, rojen v Doblíah poleg Črnomlja. Novomeščani se njegove osebe spominjamo iz leta 1881., ko je svoj rojni kraj obiskal in pri tistej priliki takrat umrlega prošta vit. Vilfana pokopal. Imel je za ameríkanski misijon velike zasluge, bil je jako priljubljen in visoko spoštovan. Iz ameríkanskega „Glas Naroda“ posnamemo naslednje poročilo:

Nepríčakovana smrt mil. g. škofa Janeza Vertina je bila predmet, o katerem so govorili ljudje povsod, kjer je bil poznat, kakor v Milwaukee, v njegovi prostorni škofiji, vlasti pa v Marquette, kjer je bilo vse globoko užaljeno. Prostorna stolna cerkev sv. Petra je bila od 26. febr., dne, ko je pokojnik zatínil oči, pa do 3. marca, dne pokopa, vsak dan natlačena dobrih ljudij, ki so hodili molit za visokega prelata. V sredo 1. marca so ob 8. uri zvečer prenesli telesne ostanke iz škofijske palače v prenapolnjeno cerkev. V četrtek so se začeli ljudje shajati iz vseh krajev, poslovit se od umrlega tretjega vladike Marquettskega, ki so ga položili v petek, dne 3. marcija v obzidano grobnico pod stolno cerkev, poleg škofa Barage, in sicer slovesno in svečano tako in veličjem tolikim, kakor pristoji njegovemu dostojanstvu. Spreveda so se udeležili duhovniki in svetnjaki ne le iz domače vladikovine, temveč tudi iz drugih škofij in pa sosedne škofije. Izmed cerkvenih dostojanstvenikov so bili prisotni jeden nadškof, pet škofov in trije generalni vikarji, in sicer milwaški nadškof Katzer, škof Trobec iz St. Clouda, škof Mesmer iz Green Bay, Ignacij Mrak iz Marquette, škof Richter iz Grand Rapids, škof Schwebach iz La Crosse, generalni vikarji veleč gg.: Buh iz Towera, Stariha iz St. Pavla, Fox iz Green Bay. Vsak izmed škofov je imel po dva častna kapelana.

Poleg vseh duhovnikov iz domače škofije in mnogo iz družih vladikovin so bili navzoči slov. duhovniki gg. Krže, St. Paul, Košmrl in Vilman iz Dulutske škofije. Slovence in Hrvate na Calumetu so zastopali predsedniki in odborniki gg.: J. Sotlič, Jož. V. Grahek, St. Jerman, M. B. Vrtin in drugi.

Ob 9. uri se je začel pomikati spreved duhovnikov iz škofijske palače v cerkev. V sprevedu je bilo 78 duhovnikov, za njimi so šli monsignori, za temi generalni vikarji, škofje in spreved je zaključil nadškof. Več ur pred mrtvaškim opravilom so se jeli zbirati v cerkvi pobožni, žalostni verniki, da bi si preskrbeli sedeže, od koder bi najbolje videli in slišali. Nebrojna množica v cerkvi je sestala ne le iz faranov, ki pripadajo stolnici, temveč iz vernikov vseh fará v škofiji in še več iz ljudij, ki niso v nikaki zvezi s katoliško cerkvijo. Radi tolike množice ni dobilo stotine ljudij nikakega sedeža in videl si ljudi različnih stanov, raznoterih vrst, episkopskega škofa poleg ubogega katoličana, milijonarja poleg preprostega delavca skupaj

stati, med dolgim, skoro štiri ure trajajočim opravilom, izkazujoče zadnjo čast prevzvišenemu mrtvecu.

Kakor v cerkvi, tako natlačeno polno je bilo na koru, ki je bil odločen v postrežbo za tujce.

Na stotine jih pa niti v cerkev ni moglo, in ti so bili največ tujci, ktere je pripeljal posebni vlak, kajti ob času, ko je vlak dospel, bilo je nemožno pririti se skozi gnečo in priti v cerkev.

Dasi ni bila za stotine ljudi nobena prijetnost stati v taki gneči, zapazil nisi nobene nevolje, nobene najmanjšega nemira, ampak množica je potrpežljivo od 9. do 12. ure 30 m. pobožno molila in pazno gledala slovesne in ginljive obrede.

Središče, kamor se je oko oziralo, je bil z belo svilo ozaljšan mrtvaški oder, na katerem je ležal prevzvišeni pokojnik, ki se ti je zdel na prvi pogled kakor živ in le speč. Oblečen je bil v škofovsko opravo z mitro na glavi in škofovo palico ob strani. Med z mrtvaškimi molitvami pred sv. mašo so prišli še mnogi zadnjikrat pogledat milo obličje svojega ljubljenejšega pastirja; iz oči so se jim utrinjale solze hvaležnosti, solze, ktere je izvabila odkritosrčna ljubezen. Po maši, ktero je pel Rev. Katzer, stopil je na leco pridigar škof Mesmer, ki je med drugim dejal: „Vi veste, kako težke dolžnosti ima katoliški škof, pa kako vestno jih je pokojnik izvrševal; vi veste, koliko neštevilnih dobrot sta vam podelili njegovi roki.“ Takoj po pridigi so obkročili mrtvaški oder nadškof in škofje z duhovniki, in vrstoma opravili molitve za visokim rajnikom. Po teh obredih so prišli duhovniki za odprto krsto in jo v slovesnem sprevodu odnesli iz cerkve v rako pod cerkvijo, ktero je nadškof blagoslovil. Ni ga bilo, če je le mogel, da bi se ne ozrl pri tem izprevodu na pokojnega škofa še enkrat — zadnjikrat.

Pokrov na krsti ima sledeči napis: „The Rt. Rev. John Vrtin, Bishop of the Diocese Sault Ste. Marie and Marquette. Born July 17, 1844; Died Feb. 26, 1899.“

Cerkev, oltar in škofova izpovednica so bili preoblečeni črno in višnjevo. Mrtvaški oder je bil okrašen z raznovrstnim cvetličjem, križi in vencem, ktere so poklonila društva sv. Janeza, sv. Petra, Hibernijanove bratovščine, obitelji.

Vse ameriške novice brez razlike narodnosti, obžalujejo prezgodnjo smrt mil. gospoda škofa Janeza Vrtina in pišejo zelo pohvalno o njegovem delovanju, poudarjajo, kako močno se je za njegovega vladikovanja škofija rezcvetela, da se je samih cerkva zgradilo 48, potem mnogo šol itd.

Pogreb našega prevzvišenega rojaka je bil najveličastnejši, kar jih je do zdaj videlo mesto Marquette.

Iz velikega spoštovanja do njega so bile na pogrebni dan zaprte prodajalnice, banka in šole, ne le župljanske, ampak tudi vse mestne javne učilnice. To je dokaz, kako zelo priljubljen je bil pokojni prelat. R. I. P.

Prolog.

Govoril na zabavnem večeru, prirejenem po domačem diletanstvu dne 11. sušca na korist pogorelcem v Dolenjem Kamenji gosp. Ivan Zupančič.

„Es liegt ein Fluch auf allem ird'schem Trachten, Und was er hält, das ringt sich nicht mehr los.“

Kdo bode dvomil nad resničnostjo teh besedij, koje so preblagi pokojni cesarici Elizabeti privrele iz globine njenega nežno čutečega srca. Saj je baš ona bila pravcati dušni trpin, akopram so ji rojenice

že v zibelki prisodile cesarsko krono. — Nepričakovano prestrigla ji je kruta roka zverinskega morilca nit njenega uzornega žitja, da je morala na veke zatisniti svoje trudne oči.

Osoda pač ne neha nikdar deliti težke svoje udarce mej uboge zemljane, ne prizanašajoč niti visokemu dostojanstvu, niti bornemu seljaku, ki se v potu svojega obraza trudi dan in noč, da poštenim potom preživlja svojo družino v strahu božjem. — Tudi njemu se ne kaže dosti naklonjenejša, marveč s kruto brezobzirnostjo ruši in upepeljuje celo njega rodni dom, v kojem se čuti tolikanj zadovoljnega in varnega pred vihrami elementarnih sil. Osoda nikdar ne počiva niti ne izbira, temveč zadene zdaj tega zdaj onega, ne upošteva imetja in stanu trpečega človeštva.

Ni še dolgo tega, slavna gospoda! kar so se tudi v našem okraji v tiho noč razlegali obupni klici bornega seljaka ter jadni vzdih žens pomešani zajedno s plakanjem nedolžne dece. Uničujoči ogenj lizal je hišo za hišo v Dolenjem Kamenji ter se mahoma razširil v svoji strašni sili nad celim selom. Grozovit prizor, koji more v sličnem slučaju presuniti pač sleherno sicer še tako neobčutno, še tako kamnito in mrzlo srce. In gotovo je morala tudi Vas, velecenjena gospoda, ki nocoj prisostvujete zabavnemu večeru, pretresti ta žalostna novica, ki se je hipoma raznesla po našem mirnem mestu.

Po preteku nekoliko ur ležale so na mestu prijaznega sela razvaline. Prebivalci pak so s solznimi očmi zrl na nje obupno vijoč roke proti nebesom ter molili k Večnemu, da je vsaj njih same še pustil pri življenji. Mislite si, dragi moji, sedanje stanje teh siromakov, vrženih o mrazu pod milo nebo. —

To ve pač oni najbolj presoditi, ki je sam kedaj občutil gorje, njemu se tudi bližnji njegov smili ter mu skuša utešiti notranjo bol. Po vsej pravici smemo, ker so naša pleča vajena vsacega bremena in čela naša vajena potu, nazivati nesrečo našo rodno sestro, koja nas nikdar ne ostavi, ampak nam vedno sledi po našej s trnjem posutej stezi življenja. Zato je v istini težko, oprekati besedam našega pesnika: „Razvadila Slovenca ni osoda.“

Da se toraj vsaj nekoliko zljajša gorje našim sotrpinom, siromašnim pogorelcem v Dolenjem Kamenji, sklenil je domač veseljski odsek prirediti nocojšnji zabavni večer v dobrodelni namen. — Radi tega pobirala so se prostovoljna darila, koja se odvedejo na pristojno mesto. Vsakdo ve, da slični prispevki z ozirom na velikansko škodo, koje trpé pogoreli siromaki, ne morejo biti bogsigavedi kako ogromni, a vendar imajo, ako prihajajo iz rahločutnega srca in plemenitih, dobrih rok dvakratno vrednost. —

„Ljubezen brate nas pri delu družu,
Ljubezen, ki slabosti prizanaša;
Po svoje vsak naj domovini služi,
Kaj trud rodil bo njemu naj ne vpraša,
Če ni celo mej rodnimi je brati,
Kje hočemo ljubezni še iskati?“

Mestibor Trebanjev.

Lepi, zdravi krompir za seme
prodaja grajščina Dobrava pri Kostanjevici. (104)

Novo izvrstno kolo za dame

se prodaja

za polovično ceno!

Kje pove opravništvo „Dol. Novic.“

Loterijske številke.

Gradec 4. marca	18	34	48	4	25
Trst 11. "	84	89	71	38	70
Gradec 18. "	1	29	60	32	13
Trst 24. "	22	70	13	82	14

ZAHVALA. (92)

Za mnogobrojne tolažilne izjave sočutja, ki so nam došle od sorodnikov, prijateljev in znancev mej boleznijo in ob smrti naše iskreno ljubljene matere, gospe

Fani Seidl roj. Rohrmann,

posestnice v Novem mestu,

izrekamo tem potom prav toplo zahvalo. Posebno mil. gospodu proštu dr. Seb. Elbertu, dalje darovateljem lepih poklonjenih vencev, kakor tudi za mnogobrojno častilno spremstvo k zadnjemu počitku drage rajnce; vsem najtoplejša zahvala!

NOVO MESTO, dne 18. marca 1899.

Hedviga Schulz roj. Seidl,
hči.

Ludovik Seidl,
sin.

ZAHVALA.

V sredo dne 22. marca ob 1/21. uri popoldne je po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti, v starosti 81 let, umrla naša iskreno ljubljena mati, gospa

Marija Kristen roj. Gašpersič,

udova c. kr. finančnega nadpaznika.

Za mnoge došle nam dokaze milega sočutja o nje bolezni in smrti se tu najtopleje zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, posebno še preč. duhovščini ter sploh vsem spremljevalcem k nje zadnjemu počitku.

NOVO MESTO, 26. marca 1899.

Marija Kristen, hči. — Vincencij, Ivan, Anton in Josip Kristen, sinovi.

ZAHVALA.

Vsem znancem in prijateljem, ki so v bolezni mojega prerano umrlega, nepozabljivega sina

Ignac-a Pancar,

učenca tretjega gimnazijskega razreda,

izkazali res prave samaritanske ljubezni sočutje, tem potom izrekam pristrčno zahvalo. Najiskrenejšo zahvalo dolžan sem izrekati vsem Novomeščanom, ki so ga v njegovih študijah podpirali, osobito gospodu dr. Marinko-tu, kot načelniku djaške kuhinje. Do solz ganjen zahvaljujem se gg. sošolcem za darovani vence; priporočam ga vsem v molitev. Farane župnije Čatež pa posebno zahvaljujem za mnogobrojno izkazano vdeležitev na dan pogreba.

Razborje, dne 11. marca 1899.

Anton Pancar,
oče.

Bogu Vsegamogočnemu je dopadlo, našo iskreno ljubljeno sestro oziroma teto, gospodično

JOSIPINO MEDVED,

lastnico spominke svetinje

po dolgotrajni, mučni bolezni, prevideno s svetimi zakramenti, dne 29. marca 1899 v 70. letu svoje starosti k sebi poklicati.

Pogreb drage ranjce bode v petek 31. t. m. ob 3. uri na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice služile se bodo v mnogih cerkvah. Draga ranjka bodi priporočena v blag spomin in molitev.

NOVO MESTO, dne 29. marca 1899.

Žalujoči ostali.

Oklic.

Firm. 86.

Gen. I—39.

Podpisano sodišče naznanja, da se je v zadržnem registru izvršil pri vpisu „Posojilnica za sodni okraj Velikolaški in okolico“ izbris izstopivšega člana načelstva Matije Ivanca, posestnika iz Strmeca in vpis Antona Somrak, posestnika iz Vel. Lašič št. 43 kot novi odbornik.

C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem, oddelek III.,

dne 14. marca 1899.

(1)

Razglas!

Št. 207.

Podpisano županstvo da naznanje, da je visoka c. kr. deželna vlada v Ljubljani z dne 27. marca 1899 št. 4735 dovolila, da se bode semenj pri sv. Antonu ali na Zdenski rebri, kateri je bil 20. t. m. jako slabo obiskan, preložil za letos

na dan 7. aprila 1899.

Županstvo Videm pri Dobropoljah,

dne 29. marca 1899.

Žnideršič,
župan.

(111—1)

Naznanilo.

Prostovoljnimi potom se v last proda ali pa v najem dá na več let posestvo eno uro daleč od Trebnja na Dolenjskem, ležeče tik vode „Mirne“, katero obstoji iz enega mlina v dobrem stanju in gospodarskim poslopjem, zraven je podrti mlin, kateri se lahko zopet popravi ali pa kaka druga tovarna napravi; travnikov, njiv, gozda in pašnikov (vsega vkup 9 johov), da se lahko vrši živinska in svinjska reja z dobrim vspehom. Natančni pogoji se izvedó ustmeno ali pismeno pri gosp. Jakob Petrovčič-u, trgovcu v Trebnjem, ali pa pri lastnici Mariji Teran v Dolni. (100—1)

Lepo posestvo je na prodaj v Stopičah, 50 korakov do farne cerkve. V hiši je gostilna in prodajalnica. Poslopje je v dobrem stanu. K posestvu pripada tudi več oralov grunta. Več pové I. Kobe, Stopiče št. 20, pošta Rudolfovo.

Prostovoljna prodaja

raznega pohištva in kmetijskih predmetov bo radi selitve v sredo in četrtek po veliki noči v župnišču v Beli cerkvi od 9. ure naprej. (101)

Velikanski zrakoplav Andrée z čolničkom

sedaj v Ljubljani na biciklističnem dirkališču
pride

velikonočni pondeljek v Novo mesto,

ter bo de njega vzdig tu od polu 3. do 4. ure popoldne
na prostoru pred vojašnico videti. Zrakoplav meri
30 metrov višine in 64 metrov obsega. Na istem
nahajajo se obročki za telovadbo, na katerih se mej
vzdigom zrakoplavca Jos. Huber producira.

Mej posameznimi točkami svira novomeška mestna
in meščanske garde godba.

Vstopnina I. prostor 30 kr., II. prostor 20 kr.,
otroci plačajo 10 kr.

K mnogobrojnemu obisku uljudno vabi

Josip Huber,
zrakoplavca.

(103)

Vrtnarskega učenca in gosposkega kočijaža

sprejme oskrbnitvo grajščine Braitenau (Zalog).

Kovaškega pomočnika,

kteri je pošten, priden, izurjen in samostalen delavec,
sprejme takoj Janez Zirc z Dvora. Imel bo 10 gl.
mesečne plače, hrano in stanovanje. (85-2)

Prodajalnica z eno sobo, kuhinjo in dve-
ma kletima in vrtom odda
se v najem ali pa tudi proda. Hiša je v Semiču
pri farni cerkvi zraven šole. — Več pove Anton Hö-
nigsmann v Semiču hiš. št. 31. (86-2)

Stanovanje se odda v hiši št. 150 v Te-
sarski ulici v Novem mestu s
1. julijem t. l., obstoječe iz dveh, treh oziroma petih
sob, kuhinje, drvarnice, jedilne shrambe itd. v prvem
nadstropju; tudi več centov sena je na prodaj. Natanč-
neje se izve pri lastniku hiše. (102-1)

Franc Kastelic, Kandija

priporoča (112-1)

svojo bogato zalogo
v brizgalnicah

(ali šprice iz škarnjem), cevi za brizgalnice,
galice, žveplo in mehove za žveplati, kakor
tudi gumi za cepljenje.

Tudi Vam uljudno priporočam

☛ cement za vodnjake, ☛

kakor tudi železnino in drugo špecerijsko blago

☛ po najnižji ceni! ☛

Razglas.

„Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico“,
reg. zadruga z neomejeno zavezo, začena z II. ciklusom,
kteri bo zopet štiri leta trajal. Za vsaki delež, za
katerega se bo zavezal, bo na teden po 20 helerjev
vplačevati. Vpisnina znese za vsak delež 20 helerjev.

Po preteku štirih let je delež vplačan; članom
je na prosto voljo dano, konec vsacega leta izstopiti,
ter se mu vplačana svota popolno vrne.

Vpisovanje in vplačevanje se zamore takoj pri-
četi, in sicer v občinski pisarni v Kandiji vsako ne-
deljo dopoldne od 11.—12. ure. Dalje se vpisuje tudi
v nabiralniških Stopiče in Peščenik, kjer se tudi po-
trebno pojasnuje.

KATHREINER-
Kneippova
sladna kava.

Stara mamica, si meni!

Ze leta sem izpričano izvratna primes k bodavi krvi.
Pri živčnih, arčnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju
krvi etc. zdravniško priporočena. — Najprijetnejša
kavina pijača v stolisočera rodovinah.

Karol Meintinger

na Dunaju,

Wien II/2, Grosse Pfarrgasse 19

je otvoril ter priporoča svoj zavod za napeljavo
plinove in električne razsvetljave,

vodovode za vodnjake, kopališča, stranišča in
gnojšča. Dalje priporoča lepo zalogo strojev,
ki se kurijo s petroljem, bencinom in tako
zovane Heisluft-Motore, kteri se posebno dobro
vporablajo pri manjših tovarnah in obrtih,
v mizarskih delalnicah, mlinih, žagah itd.

S temi stroji zna vsak kmalu ravuati,
in se za kurjavo kaj malo porabi.

Vse napravi ceno ter zanesljivo
dobro!

(114-1)

Razglas.

Mestna hranilnica v Novem mestu razpisuje s tem mesto praktikanta z letnim adjutom 360 gld. — Zahteva se spričevalo o dovršenih štirih razredih srednje šole ali pa o trgovinski šoli, nadalje znanje slovenskega jezika v besedi in pisavi; neobhodno potrebna je lepa pisava.

Ako se pokaže sposobnega in zanesljivega, se imenuje v enem letu uradnikom.

Prošnje s spričevali, krstnim in domovinskim listom so vložiti do 20. aprila t. l. pri mestni hranilnici v Novem mestu. (98—1)

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem mestu,
dne 23. marca 1899.

Franjo Perko l. r.,   Martin Mohar l. r.,
pisarnični ravnatelj.   predsednik.

Razglas!

Mestna hranilnica v Novem mestu naznanja s tem, da je od 1. aprila 1899 naprej poslovanje s stranekami določeno vsaki dan od 9.—12. ure dopoldne, izvemši velikonočne, binškočne, božične praznike in praznik sv. Rešnjega Telesa. Popoldne so uradni prostori za stranke zaprti. (99—1)

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem mestu,
dne 23. marca 1899.

Franjo Perko l. r.,   Martin Mohar l. r.,
pisarnični ravnatelj.   predssdnik.

Hiša v bližini kolodvora Zatičina je z zemljiščem vred po ceni, in sicer v letnih obrokih za prodati. Natančneje poizve se pri Josip Kavšek-u, Škerjanče pri Zatičini. (103)

Bilanca za XIV. upravno leto 1898

posojilnice v Črnomlji, registrovane zadruge z neomejeno zavezo.

Imet je	gld.		kr.	Dolgo vi	gld.		kr.
Posojila	240.283	03		Zadružni deleži 1706 à 2 gld.	3412	—	
Zaostale obresti	4710	08		Hranilne vloge . . . 244.137-22 gld. {	253.537	—	
Pri drugih denarnih zavodih je naloženo .	17.500	—		Kapitalizovane obresti 9349-78 gld. {			
Nevzdignene obresti od naloženega denarja	1640	27		Nevzdignene dividende	992	88	
Prehodni zneski (še nepovrneni ekspensar)	208	56		Izposojilo zadruge	5000	—	
Vrednost tiskovin	49	82		Predplačane obresti za 1899	1840	95	
Inventar	190	—		Vstopnina, ki pride v rezervni zaklad .	106	—	
Gotovina koncem decembra 1898	1747	05		Čisti dobiček	1439	98	
Skupaj	266.328	81		Skupaj	266.328	81	

Dohodki: 156.317 gld. 72 kr. Izdatki: 155.195 gld. 47 kr. Skupni promet: 311.513 gld. 19 kr.

Bilanca rezervnega zaklada.

Imet je	gld.		kr.	Dolgo vi	gld.		kr.
Hiša na Maverlu št. 7 z vrtom in trtjem v vrednosti	2000	—		Brezobrestno izposojilo	22.968	90	
Hiša v Črnomlji št. 62, ki pa še ni popolnoma dodelana, stane dozda	33.139	—		Čisti rezervni zaklad	13.298	10	
Gotovina koncem leta 1898	1128	—					
Skupaj	36.267	—		Skupaj	36.267	—	

Račun zadružnikov:

Koncem 1897. bilo je zadružnikov 1131
Leta 1898. jih je izstopilo 15
in jih je ostalo 1116
Pristopilo jih je leta 1898 53
Toraj jih je bilo koncem 1898 1169

Račun deležev:

1169 zadružnikov ima . . . . . 1674 deležev po 2 gld. = 3348 gld.
15 l. 1898 izstopivših zadrugov ima 15 deležev po 2 gld. = 30 gld.
17 v prejšnjih letih izstopivših zadružnikov ima še nevzdignjenih . . . . . 17 deležev po 2 gld. = 34 gld.
Skupaj . . . 1706 deležev po 2 gld. = 3412 gld.

Anton Jeršinovič l. r.,
ravnatelj.

Karol Müller, l. r.,
odbornik.

Avgust Kunc, l. r.,
odbornik.

Martin Malnerič, l. r.,
odbornik.

Račun pregledala, s knjigami primerjala in v redu našla:

Janko Puhek, l. r.,
računskega pregledovalca namestnik.

Franc Šetina, l. r.,
računski pregledovalec.